

Z OBSAHU	Lidé, na východ pohleďte	05
	Ztroskotání Druhého vatikánského koncilu	08
	Papež Benedikt vs. kalkující elity	11

Ambrogio Lorenzetti: Uvedení Páně do chrámu (1342)

Když v Dítěti najdeme Mesiáše

Na začátku měsíce února slavíme svátek Uvedení Páně do chrámu neboli tzv. Hromnice. Panna Maria a sv. Josef přicházejí do Jeruzalémského chrámu, aby zde podle Mojžíšova zákona zasvětili našeho Pána Hospodinu. Stařec Simeon a Anna poznávají v tomto dítěti očekávaného Mesiáše a Simeon pronáší památný chvalozpěv, který Církev zachovala až dodnes v breviáři při poslední modlitbě dne – kompletáři. Papež Benedikt XVI. popisuje tuto událost následovně: „Jsme zde účastni prostého a zároveň slavnostního tajemství, ve kterém svatá Církev oslavuje Krista, Otcova pomazaného, prvorozeného nového lidství.“ Po požehnání svíce na začátku mše sv. se zpívá chvalozpěv: „Pán je světlo národů, Pán je sláva svého lidu“ a ten je prokládán slovy Simeonova kantika.

V obojím zpěvu se zdůrazňuje sku-

tečnost, že náš Pán přichází na svět jako světlo, které mění dosavadní život lidstva a pomáhá najít cestu a plnost, protože člověk je zbaven temnoty, která mu neumožňovala správně vidět a poznávat. Vyzdvižení důležitosti světla se zde jakoby samo od sebe snoubí s prologem sv. Jana, který nám zvěstuje, že „na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo u Boha to Slovo byl Bůh...V něm byl život a ten život byl světlem lidí. To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila“ (J, 1,1.4–5). Kristus je světlem, protože je pravdou. On přichází, aby všichni mohli žít ve světle tedy v pravdě, a proto mohli dosáhnout života věčného. Poslání všech křesťanů je svědčit o tomto světle – pravdě, která zároveň dává radost, pokoj a lásku. Jakákoliv manipulace nebo dokonce deformace světla – pravdy znamená zůstat v temnotě a bludu a buď cestu ztratit anebo ji nikdy nepo-

znat. To je největší tragédie každé lidské bytosti. Dokument *Lumen Gentium* II. Vat. koncilu nám připomíná: „Kristus je světlo národů. Proto tento posvátný sněm, shromážděný v Duchu svatém, má vřelou touhu hlásáním evangelia všemu stvoření (srov. Mk 16,15) osvětlit všechny lidi jasnou Kristovou světla, které září na tváři církve. Církev je totiž v Kristu jakoby svátost neboli znamení a nástroj vnitřního spojení s Bohem a jednoty celého lidstva (LG 1).“

Proto jediným a nejvýhodnějším posláním Církve je hlásat a zvěstovat toto světlo, které je cestou, pravdou a životem, jak říká sám náš Pán (srov. Jan 14,6), aby všichni lidé mohli poznat Světlo, které je jediným pravým životem.

*P. ThLic. Vít Uher ThD.
farář u kostela sv. Prokopa v Praze na
Žižkově*

Jaké to je být katolickým knězem v Kataru

Když si otec Šarbel Mhanna potřebuje obstarat víno na mši, musí na jediném místě, kde se obyvatelům země prodává alkohol, použít speciální kartu vydanou katarskou vládou.

Zákaz prodeje piva na stadionech během mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 rozladil mnoho fotbalových fanoušků, kteří se na tuto mezinárodní sportovní událost na Arabský poloostrov vypravili, ale katarské zákony týkající se alkoholu jsou jen drobným omezením ve srovnání s tím, čemu čelí katoličtí kněží působící v této většinově muslimské zemi, kde jsou veřejné projevy křesťanského náboženství zakázány.

Otec Mhanna žije v Kataru již devět let. Pochází z Libanonu a v kostele Panny Marie Růžencové v Dauhá slouží maronitským katolíkům žijícím v Kataru a také italsky a francouzsky mluvícím komunitám.

V rozhovoru vedeném v arabštině pro *ACI Mena*, partnera *CNA* na Blízkém východě, Mhanna vysvětlil, že v Kataru nejsou na církevních budovách zvony ani kříže.

„Není možné kázat ani udělovat svátost křtu potomkům nekřesťanů nebo někoho obrátit od jednoho náboženství na druhé,“ řekl Mhanna.

Dodal, že „církev jsou považovány za velvyslanectví“ a jedná s nimi ministerstvo zahraničí.

Náboženská procesí se mohou konat pouze uvnitř katarského náboženského komplexu, který byl otevřen v roce 2008 a v němž se nachází šest různých církví: římskokatolická, anglikánská, syrská pravoslavná, řecká pravoslavná, koptská pravoslavná a mezidenominační skupina určená pro indické křesťanské emigranty.

„Výtisky Bible lze distribuovat [pouze] v areálu církevního komplexu,“ řekl Mhanna.

Na druhou stranu kněz poznamenal, že se nesetkal s žádnou cenzurou svých kázání a může svobodně chodit sloužit katarským katolíkům, z nichž mnozí jsou zahraniční dělníci.

„Bez problémů podáváme eucharistii

P. Charbel Mhanna OMM. Foto: catholicchurchqatar.org

pacientům v nemocnicích a můžeme se modlit na hřbitovech, jelikož se tam nacházejí hroby pro nemuslimy,“ řekl.

„Máme také naprostou svobodu kázat. Do mých kázání nikdy nikdo nezasahoval. Pronášíme duchovní promluvy bez omezení,“ dodal.

Pokud však jde o sňatky, kněz smí oddávat pouze křesťanské snoubence. „Pokud je jeden ze snoubenců křesťan a druhý muslim, nemohou mít v našem kostele svatbu. Obvykle je vyzveme, aby se vzali v jiné zemi.“

Apoštolský vikariát Severní Arábie odhaduje, že v Kataru žije asi 200 000 až 300 000 katolíků. Všichni jsou to migranti, kteří do země přišli za prací, především v Filipín a Indii.

Podle vikariátu mohou pravidla pro zaměstnání a pobyt některým z těchto pracovníků znemožnit účast na katolické liturgii. Katolická komunita se také potýká s omezením povoleného počtu kněží v zemi a omezenou kapacitou svého kostela uvnitř náboženského komplexu.

Mhanna v současné době dohlíží na výstavbu nového katolického kos-

tela v Kataru – maronitského katolického chrámu, který bude mít kapacitu 1 500 osob.

„Katar nám poskytl pozemek, na kterém dnes můžeme budovat kostel svatého Šarbela, uvedl.

Základní kámen kostela položil na pozvání katarského emíra Tamíma bin Hamada Ál Tháního v roce 2018 maronitský katolický patriarcha kardinál Béchara Butrus Raí.

„Kostel se nyní dokončuje,“ řekl Mhanna.

Být knězem v nejmenší zemi, která kdy hostila mistrovství světa ve fotbale, s sebou přináší i některé výhody. Mhanna se mohl zúčastnit zahajovacího zápasu fotbalového mistrovství spolu s dalšími křesťanskými představiteli, kteří působí v katarském náboženském komplexu.

„Seděli jsme poblíž míst určených pro ministerstvo zahraničí a církevní představitelé bez problémů nosili pektoral,“ uvedl.

Courtney Mares, Elias Turk pro *CNA Catholic World Report*

SLOVO KNĚZE

Církev má šest nových ctihodných

Během dnešní audience pro kardinála Marcella Semeraro, prefekta Dikasteria pro svatořečení, papež František schválil vyhlášení dekretů, kterými se uznávají hrdinské ctnosti šesti Božích služebníků, kteří se tak stali ctihodnými. Jsou to Miguel Costa y Llobera, Gaetano Francesco Mauro, Giovanni Barra, Vicente López de Uralde Lazcano, Maria Margherita Diomira od Vtěleného Slova a Bertilla Antoniazzi.

Eucharistická adorace a mariánská úcta

Miguel Costa y Llobera, kanovník katedrálního kostela na Mallorce z pověření svatého Pia X., žil ve Španělsku od druhé poloviny 19. století do prvních dvou desetiletí století minulého. Narodil se ve vznešené a bohaté rodině a stal se knězem i přes počáteční odpor svého otce. Byl vášnivým kazatelem a zpovědníkem, mužem modlitby a básníkem, ale také profesorem církevní archeologie a dějin literatury. Ti, kdo ho znali, ho popisovali jako „*hombre muy piadoso e ilustrado*“. Pilířem jeho duchovního života byla eucharistická adorace a mariánská úcta. Žil s odstupem od vlastnictví pozemských statků, které považoval za prostředek pomoci chudým. Zvláštní pozornost věnoval nemocným. Zemřel náhle, v pověsti svatosti, roku 1922, když z kazatelny kostela bosých karmelitek na Mallorce pronášel chvalořeč u příležitosti třístého výročí kanonizace svaté Terezie z Avily.

Evangelizátor vesnických obyvatel

Kalábrijec Gaetano Francesco Mauro, zakladatel Kongregace venkovských zbožných katechetů v roce 1928, byl diecézním knězem a žil na přelomu 19. a 20. století. Během první světové války působil jako vojenský kaplan ve Furlánsku a po zajetí strávil období věznění v různých rakouských koncentračních táborech, kde onemocněl tuberkulózou. Po návratu do Kalábrie se věnoval zmírňování bídy, nespravedlnosti a náboženské nevědomosti venkovanů evangelizační a humanitární činností a v roce 1925 založil Náboženské sdružení venkovských

oratoří (A.R.D.O.R.) pro výuku křesťanské nauky na venkově, jehož sídlo zřídil v bývalém klášteře sv. Františka z Pauly v Montalto Uffugo, o jehož obnovu se zasloužil.

V roce 1943 se Svatý stolec rozhodl spojit mladou Kongregaci venkovských katechetů s Kongregací zbožných dělníků, kterou založil Carlo Carafa v roce 1602: tak vznikla Kongregace venkovských katechetů a zbožných dělníků, která po druhé světové válce zintenzivnila svou misijní činnost na kalábrijském venkově a jejíž generálním představeným byl v roce 1956 jmenován právě Gaetano Francesco Mauro. Ve svých denících popisuje „temnou noc“, formu deprese, kterou prožíval vždy pevně ve víře a s nadějí: duchovní zkoušku, která ho provázela až do jeho posledních dnů.

Šťastný kněz

Boží služebník Giovanni Barra se narodil v roce 1914 v rolnické rodině v Riva di Pinerolo v Turínské provincii. Jako diecézní kněz, asistent Sdružení katolické akce mládeže, založil v roce 1943 v Pinerolu sekci Italské katolické univerzitní federace (FUCI), kterou vedl až do roku 1965. Liturgie a dobročinnost vždy oživovaly jeho angažovanost v dalších katolických sdruženích. V Prigelatu otevřel „Alpský dům/Casa Alpina“ pro mládež, místo modlitby a setkávání mladých lidí a rodin během léta. Kněžství vždy prožíval ve spojení s Kristem jako dar od Pána a od roku 1969 byl rektorem semináře pro dospělá povolání v Turíně, kde postavil modlitbu do centra formace seminaristů. Jako bystrý pozorovatel lidské duše měl pro každého slovo naděje, jako vychovatel předjal církevní chování, které došlo s Druhým vatikánským koncilem. Jako novinář založil několik časopisů a navázal dialog s různými intelektuály. Ve své duchovní závěti napsal: „*Když se ohlédnu zpět, cítím, jak se mi v srdci zvedá vlna radosti a vděčnosti. Jsem skutečně kněz, který je se svým kněžstvím spokojen.*“ Ani v nemoci nikdy ne-

dokončení na str. 9

Každý z nás má jistě vzpomínky na dětství, příjemné i nepříjemné. Mé vzpomínky obého druhu se vážou k mnoha událostem i věcem. Jednou z těch věcí, která neodmyslitelně patřila k dětství mé generace, byly tepláky (nyní mám na mysli zvláště ty tzv. teplé nebo-li zimní). Měly spoustu výhod; dlouho vydržely, netlačily, neškrtily, nebránily v pohybu, mohly se ušpinit, z rozedraných se ještě daly ušít palčáky. Prostě, pro živé a zvědavé dítě ideál. Ale byly tu i určité nevýhody; časem tak nějak ztratily formu, takže po nějakém čase intenzivního nošení jste měli vytahaná kolena do půli lýtek a zadní část do půlky stehen (ale co, měli jsme to tak všichni). Jejich asi nejhorší vlastnost byla asi schopnost přijímat jakoukoli vlhkost v jakékoli míře. Stačilo projít mokrou travou, mírně zmoknout, v zimě si užívat radovánek, a v okamžiku jste byli oděni v modrý nevysychající močál, v němž pohyb i pobyt již neskýtal nižádných radostí.

S postupujícím pokrokem v textilní průmyslu tento „modrý mor“ mizí, my jsme dospěli a tepláky už nenosíme (většinou). A tak se nám tepláky přetavily do jakési duchovní formy.

Žijeme ve světě nepokrytých hedonistickým a rádi bychom se v něm pohybovali bez omezení a bez následků. A tak jsme v pokušení prohrabat metafyzický šatník a najít tam „tepláky“. Které by nám takový pohyb umožňovaly. Jenže ouha, i tyto „tepláky“ z nás mohou učinit figury nevzhledné (nemyslím v očích módní policie, ale Božích) oděné (ale co, takových je přece spousta) a časem i toto pohodlné „oblečení“ hrozí změnit se v „močál“, v němž pohyb i dlouhodobý pobyt nám může zabránit v užívání si radostí věčných.

Bacha tedy na duchovní pohodlí.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

VY JSTE SVĚTLO SVĚTA

5. února 2023 – 5. neděle v mezidobí – Mt 5,13–16

Jan Zlatoústý

Dal apoštolům obtížné příkazy, a to mnohem větší než ty, které jsou ve Starém zákoně. Aby se tedy netrápili a neříkali: „Jak to budeme moci splnit?“, uklidňuje je trochou chvály a říká: „Jste solí země.“ Tím ukazuje, jak jsou tato přikázání velmi potřebná. Říká totiž: Toto učení vám není svěřeno jen pro vaši spásu nebo jen pro jeden národ, ale pro celý svět. Proto se nemáte snažit vnutit do přízně, ale naopak máte pálit jako sůl. A když uslyšíš, že o tobě lidé mluví špatně, protože koušeš a pálíš, raduj se. Vždyť právě to dělá sůl, že pohlcuje a spaluje vše, co je zkažené. Pak pro tebe proklínání druhých nebude břemenem, ale spíše svědectvím o tvé síle.

Tak je učí, aby si dávali pozor na svůj život, jako by byl vystaven všem na odiv, jako město postavené na kopci nebo lampu svítící na svícnu.

Hilarius

V tom, co bylo řečeno, musíme hledat charakteristiku, kterou vykazuje apoštolský úřad a povaha samotné soli. Ten při každém použití lidským rodem činí těla, která jím byla pokropena, neporušitelnými a je velmi vhodný k ochucení chuti v každém smyslu. Apoštolové jako zvěstovatelé nebeských věcí a jakoby solitelé věčnosti byli právem nazýváni solí země, protože jakoby solí mocí učení uchovávali těla pro věčnost.

Světlo vysílá záři všude, kam je vneseno, a když je vneseno do domu, temnota je zahánána a převládá záře. Tak byl svět mimo poznání Boha držen v moci temnoty nevědomosti a prostřednictvím apoštolů do něj bylo vneseno světlo vědy. Poznání Boha zářilo a z jejich malých těl vycházelo světlo do temnoty všude, kam vstoupili.

Remigius

Vlivem vody, slunečního žáru a vanutí větru se také sůl mění v něco jiného. Stejně tak byli apoštolští lidé proměněni k duchovnímu znovuzrození vodou křtu,

Fra Angelico: Kázání na hoře (mezi 1437 a 1445)

hořením lásky a vanutím Ducha svatého. A nebeská moudrost, kterou hlásali apoštolové, vysušuje šťávy tělesných skutků, odstraňuje zápach a hnilobu zlých skutků, červa žádostivých myšlenek a to, o čem prorok říká, že jejich červ neumírá (Iz 66,24).

Je třeba vědět, že ve Starém zákoně nebyla Bohu předložena žádná oběť, pokud nebyla předtím osolena. Nikdo nemůže přinést Bohu chvályhodnou oběť, aniž by zakusil nebeskou moudrost.

Hieronymus

Nebo jsou apoštolové nazýváni solí země, protože jimi je ochucováno celé lidské pokolení.

A aby se apoštolové ze strachu ne skrývali, ale zcela svobodně se vydávali, učí je odvaze v hlásání, když potom říká, že město postavené na kopci se nemůže skrývat.

Augustin

A jestliže vy, skrze něž mají být národy ochuceny, ze strachu před časným pronásledováním ztratíte nebeské království, kdo napraví chyby, které jste způsobili? Jiná verze říká „pokud sůl zůstane

prázdna“, což ukazuje, že za prázdné mají být považováni ti, kteří buď z honby za hojností, nebo ze strachu z nedostatku časných statků ztrácejí věčné statky, které lidé nemohou ani dát, ani vzít.

Lidé nešlapou po tom, co snášejí pronásledování, ale po tom, co se stává marným ze strachu před pronásledováním. Jen ten, kdo je nižší, může být pošlapán, a nižší není ten, kdo, ačkoli mnoho snášejí na zemi, je srdcem upevněn v nebi.

Tomáš

Když jsou tedy ti, kdo jsou hlavou jiných, zkaženi, nehodí se už k ničemu jinému než k tomu, aby byli vyhozeni z učitelského úřadu.

Pseudo-Chrysostom

Město postavené na kopci tedy nelze skrýt, ani kdyby chtělo. Díky kopci, který ho podpírá, je viditelný pro všechny. Tak ani apoštolové a kněží, kteří dostali svůj základ v Kristu, nemohou být skryti, i kdyby chtěli, protože Kristus je činí viditelnými.

preloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

LIDÉ, NA VÝCHOD POHLEŽTE

Respektovaná tradice slavení liturgie směrem k východu (*ad orientem*) symbolicky a teologicky víc odpovídá povaze liturgie jako kosmické a eschatologické oběti velekněze Krista.

Liturgie málo znamená pro ty, kdo nedokážou pochopit její symboliku. Papež František běduje nad moderním člověkem, jenž „ztratil schopnost vypořádat se symbolickým jednáním, které je podstatným rysem liturgického úkonu“ (*Desiderio desideravi*, 27).

Materialistický pohled sekulární kultury odporuje jakémukoli symbolickému chápání podstaty či povahy. Jak tvrdí sv. Jan Pavel II. v *Evangelium Vitae*, v důsledku opomíjení Boha se svět, který byl kdysi chápán jako hmota, stal pouhou hmotou (22).

Vzhledem k tomu, že moderní kultura pozbyla smysl pro symboliku a posvátnost, se jeví jako nepochopitelné, když P. Raymond J. de Souza hájí návrat k dávné praxi slavení liturgie směrem k východu (*ad orientem*). Čím víc ale přemýšlím o výzvě papeže Františka ohledně potřeby liturgického formování a většího zaměření na *ars celebrandi* a liturgickou teologii Josepha Ratzingera, tím víc se domnívám, že nastal čas k hojnějšímu využívání normativní praxe slavení liturgie *ad orientem*.

Uznávaná skupina teologů, kterou tvoří P. Thomas Weinandy OFM, Dr. John Cavadini a Dr. Mary Healyová, ve své úvaze o zavádění liturgických reforem 2. vatikánského koncilu zastává názor, že když kněz stojí při slavení liturgie čelem k lidem (*versus populum*), „z pastoračního a teologického hlediska to víc odpovídá existenci liturgie jako ‚díla Krista kněze a jeho těla, církve‘, kterému se ‚z hlediska účinnosti... žádná jiná činnost církve titulem ani stupněm nevyrovná‘ (SC §7).“

Na rozdíl od tohoto názoru bych trval na tom, že respektovaná tradice slavení liturgie směrem k východu (*ad orientem*) symbolicky a teologicky víc odpovídá povaze liturgie jako kosmické a eschatologické oběti velekněze Krista. V kultuře, která žije jen pro přítomný okamžik a jen pro tento svět, je zapotřebí jasněji proje-

Foto: © Lucie Hornikova / Člověk a Vira

vovat kosmologickou a eschatologickou povahu liturgie tím, jak bude orientován kněz, shromáždění a budovy budoucích kostelů.

P. Weinandy a další tvrdí, že slavení liturgie *versus populum* „propůjčuje plný význam tomu, co při Poslední večeři prohásil a předvedl sám Ježíš“. Podle nich kněz, který slaví liturgii *in persona Christi*, „bere chléb a vyhlašuje ‚všem věřícím, aby z něho ‚vzali‘ a ‚jedli‘, ‚neboť toto je mé tělo, které se za vás vydává.‘“ Domnívám se, že jejich důraz na „všem“ a „vzali“ naznačuje, že kněz a lid by měli stát k sobě čelem, neboť Kristus oslovuje lid skrze svého kněžského služebníka. Kdybychom v konsekrační formuli položili důraz na slovo „za“, nemohli bychom pak také tvrdit, že bychom se měli soustředit na obětování mše „za“ nás?

Podle Katechismu katolické církve liturgie „znamená, že Boží lid má účast na Božím ‚díle‘“ (1069). Hlavním Božím dílem je dílo vykoupení, které za nás vykonal velekněz Ježíš Kristus. Když kněz slouží liturgii *ad orientem*, vede věřící jako Kristus v roli nového Mojžíše, který vede nový Izrael při novém exodu. Když je liturgie slavena *ad orientem*, kněz zbytku těla Kristova předvádí, co je při našem křesťanském exodu základní: neustálá

potřeba konverze – doslova potřeba obrátit se (*metanoia*) k Pánu.

Joseph Ratzinger v celé své liturgické teologii připojoval svůj hlas k argumentům teologů jako Klaus Gamber, Stefan Heid, Louis Bouyer, Albert Gerhards a Uwe Michael Lang ve prospěch návratu ke staré liturgické praxi. Když Ratzinger tuto tezi předložil ve své práci *Duch liturgie*, sklídil značnou kritiku. Jedním z jeho kritiků byl přední liturgik Pierre-Marie Gy OP. Ratzingerova odpověď Gyovi dokonale objasňuje jeho postoj:

Velká tradice „orientace“, akt obrácení se k „Orientu“ jako obraz Kristova návratu, vůbec nevyžaduje, aby se všechny oltáře znovu přesměrovaly a aby se kvůli tomu změnilo místo, kde stojí kněz... Vnitřní požadavky této apoštolské tradice lze uspokojit bez velkých vnějších změn, například tak, že kříž... bude pro kněze i věřící středem pozornosti – takže bude postaven doprostřed oltáře, nikoli na kraj. Kristus, který byl ukřižován a dnes se vrací, je pravý oriens (tj. východ), směr dějin. Zosobňuje syntézu kosmické a historické orientace liturgie, která je tak ústřední v tradici modliteb směrem k Orientu.

Veškerý kosmos je nasměrován ke Kristu, jak očekává konečné plody vykoupení, kdy při vyvrcholení dějin Kris-

tus přijde znovu. Sloužit liturgii *ad orientem* nebo zavést kompromis a postavit krucifix na oltář (benediktinské uspořádání) může pomoci symbolicky přesměrovat duchovního i shromáždění společně ke Kristu jako konečnému *Oriens*.

Když se kněz a shromáždění při slavení eucharistie společně navenek i vnitřně soustředí na Krista, je snáze viditelné, jak je liturgie především *opus* či *actio Dei*, neboť se zde duchovní nemůže snadno stát středem naší pozornosti. Obětní charakter mše bývá často zastíňován teologií svátostí a liturgickou praxí, která zdůrazňuje eucharistii jako pokrm bez jakékoli zmínky o základní obětní povaze liturgie. Slavení liturgie *ad orientem* jasněji symbolizuje svátostný charakter Nejsvětější svátosti, která je obětována „za“ nás, abychom mohli vstoupit do Kristovy lásky, která se obětovala „za“ druhé.

Mary Healyová v článku pro časopis *Homiletic and Pastoral Review* (Dar liturgické reformy) tvrdí, že liturgie *versus populum* je vhodnějším symbolem, neboť Kristus Ženich, představovaný knězem, jenž vystupuje *in persona Christi*, je ke své nevěstě obrácený čelem. Stejně tak je ovšem příhodné, že se ženich a nevěsta dívají stejným směrem, když se obracejí k Pánu, který se s nimi přichází setkat u oltáře v eucharistii. Jako eschatologická ochunávka Beránkovy svatební hostiny se jeví jako vhodné, aby církev byla k Pánu obrácena *ad orientem*, neboť se vrátí z východu.

I sv. Tomáš Akvinský předložil různé texty z Písma, které nám připomínají náležitost adorace směrem k východu

Foto: Jana Havlova / Člověk a Vira

(viz ST, ot. 84, čl. 3, arg. 3). Sv. Tomáš za prvé tvrdí, že božský majestát symbolizuje pohyb nebes od východu. Za druhé Gn 2,8 naznačuje, že ráj byl umístěn na východě, a tak adorace směrem k východu symbolizuje naše nasměrování k našemu konečnému cíli. Za třetí různé texty v Písmu zdůrazňuje Kristův návrat od východu: Za 6,12, Ž 67,34 a Mt 24,27. Váha Písma a moudrost sv. Tomáše Akvinského by nám měly poskytnout víc důvodů k tomu, abychom zvažili svůj návrat k této dávné praxi.

Pokud by víc kněží a farností uvažovalo o návratu k liturgii *ad orientem* nebo o benediktinském uspořádání, mohlo by to poskytnout ideální příležitost k formování ohledně povahy liturgie jako kosmické a eschatologické oběti. Adventní období je příhodný čas k úvahám o potřebě dívat se k východu. Jak se zpívá v jedné anglické koledě, „lidé, na

východ pohledte, blíží se čas...“

Když je kněz během celé liturgie obrácený k Pánu, symbolizuje to také potřebu všech věřících neustále se při našem novém exodu přeměrovávat zpátky k Pánu. Příležitost k liturgické obnově může znovu začít právě při úvahách o tom, jak můžeme zavést reformu nejvyšší, tj. *Conversi ad Dominum!* – „Obraťte se k Pánu!“

Roland Millare
Crisis Magazine
Přeložila Alena Švecová

Roland Millare, STD
ředitel duchovních iniciativ pro St. John Paul II Foundation v Houstonu

ZÁMĚNA SLOV VE SLUŽBĚ MORÁLNÍHO OBJASŇOVÁNÍ

V době, kdy někteří přední katoličtí duchovní svévolně stírají rozdíl mezi hříšnými sklony a hříšným chováním, nám „hra na záměnu slov“ pomáhá rozpoznat morální absurditu jejich postojů.

Kultura dospěla (čti: degradovala) k tomu, že jako normální přijímá mnohé chování, které vyloženě porušuje desa-

tero. Právě církevní učení, které vychází z evangelia a celého Písma, se však obvykle neshoduje s okolní kulturou a dnes

to v řadě ohledů platí zcela určitě.

Přední katoličtí duchovní na nejvyšších úrovních však svévolně stírají

rozdíl mezi hříšnými sklony a hříšným chováním, čímž se snaží získat si přízeň menšiny, která je nejnověji vnímána jako ukřivděná.

„Hra na záměnu slov“ nám pomáhá rozpoznat morální absurditu jejich postojů.

Absurdity v chování mají své meze. Například většina lidí v naší kultuře vnímá alkoholismus jako problém, který je třeba léčit; tvrzení, že alkoholismus je něco dobrého, by téměř všichni rychle a oprávněně odsoudili. Většina lidí alkoholiky nepohrdá, ale doufá v jejich uzdravení a společnost vydává zákony, které nás chrání před opilými řidiči na silnicích. Mnozí alkoholici, pokud jsou střízliví a po řádné zpovědi, jsou dobří katolíci. (Dobrý zpovědník moudře zvažuje patologické tělesné a duševní faktory, jež odhaluje moderní výzkum.)

Avšak s tím, jak se kultura vzdaluje od křesťanství, se určité abnormality v chování stávají přijatelnými. Homosexualita na rozdíl od alkoholismu získala určité metafyzické rysy. Nesouhlas s chováním se tu většina vnímá jako nesouhlas s člověkem. Lidé v naší kultuře – včetně mnoha předních katolických duchovních – nerozlišují mezi hříšnými homosexuálními sklony a jejich otevřeným vyjadřováním. Když ve své roli kulturních a církevních propagandistů odmítají oddělovat hřích od hříšníka, umožňuje jim to znevažovat pravé církevní učení jako nerespektující moderní morální zásady rozmanitosti, rovnosti a inkluze.

Pravidla „hry na záměnu slov“ jsou jednoduchá: Najděte novinový článek s apelem masové kultury, který se vzpírá tradičnímu katolickému učení podporou chování, jež je svou podstatou zlé. Nahradte jeho klíčové slovo, popřípadě klíčová slova, takovým, které označuje jev, jímž společnost opovrhne. Samozřejmě by mělo být morálně ekvivalentní. Když na místo nějakého zlého skutku, který společnost obecně přijímá, dosadíme jiný vnitřně zlý čin, vynikne, jak je jeho obhajování absurdní.

Podívejme se společně na tento novinový příspěvek: „Kardinál Hollerich: Církevní žehnání stejnopohlavních svazků není vyřešená otázka“.

Začněte „hru na záměnu slov“ a mís-

Papež František přijímá 11. června 2021 během audience ve Vatikánu knihu od kardinála Jeana-Clauda Hollericha, předsedy Komise biskupských konferencí Evropské unie. Foto: COMECE

to výrazů označujících „stejnopohlavní svazky“ dosazujte „POLYAMORNÍ SVAZKY“ nebo „POLYAMORNÍ PŘITAŽLIVOST“:

Kardinál Jean-Claude Hollerich, S.J., ve svém interview pro vatikánská média řekl, že církevní žehnání POLYAMORNÍCH SVAZKŮ, které Kongregace pro nauku víry svým usnesením odmítla, není podle jeho názoru vyřešená otázka. Kardinál tak reagoval na položenou otázku, která se týkala říjnového rozhodnutí belgických katolických biskupů navzdory Vatikánu podporovat možnost žehnání svazků POLYAMORNÍCH jedinců.

„Víc by mě zajímalo probrat další aspekty tohoto problému,“ pokračoval. „Například: co je příčinou nápadného nárůstu POLYAMORNÍ PŘITAŽLIVOSTI ve společnosti? Nebo proč je v církevních institucích vyšší podíl POLYAMORNÍCH SKUPIN než v občanské společnosti?“

„Dále nám tolik našich bratrů a sester říká, že ať jsou původ a příčina jejich sexuální orientace jakékoli, rozhodně si ji nevybrali. Nejsou to ‚černé ovce‘. I oni jsou plody stvoření.“

„Neustále se setkávám s tím, jak mladí lidé přestávají uvažovat o evangeliu, pokud mají dojem, že někoho diskriminujeme,“ řekl při vzpomínce na jednu asi dvacetiletou ženu, která chtěla odejít z církve, protože nevíta POLYAMORNÍ VZTAHY.

„Zeptal jsem se jí: ‚Připadáte si diskriminovaná kvůli svým POLYAMORNÍM SKLONŮM?‘ A ona odpověděla: ‚Ne, to ne. Já nejsem POLYAMORNÍ, ale moje nejbližší kamarádka je. Vím, jak trpí,

a nehodlám patřit mezi ty, kdo ji soudí.‘ Musel jsem nad tím hodně přemýšlet,“ vysvětloval Hollerich.

„Všichni jsou povolání. Nikdo není vyloučen: ani rozvedení nebo znovu ženatí či znovu provdané, ani ZASTÁNCI POLYAMORIE, nikdo. Boží království není uzavřený klub. Otevírá dveře každému bez rozdílu,“ řekl kardinál.

„Někdy se v církvi hovoří o tom, jestli tyto skupiny mají přístup do Božího království. To vyvolává dojem, že je Boží lid nechce mezi sebe vpustit. Připadají si vyloučení a to není spravedlivé! Tady nejde o nějaké teologické jemňůstky nebo etická pojednání; jde tu jednoduše o to, abychom potvrdili, že zpráva o Kristu je pro každého!“

Tady hra končí, alespoň dokud si kultura neuvědomí, že ZASTÁNCI POLYAMORIE jsou také proroky rozmanitosti, rovnosti a inkluze. A snaha o „přijetí polyamorie“ naznačuje, že by tato konkrétní „hra na záměnu slov“ mohla velmi rychle proběhnout i ve skutečnosti a v tomto případě by dalším slovem na řadě mohla docela dobře být PEDOFILIE.

P. Jerry J. Pokorsky
Catholic World Report
Přeložila Alena Švecová

Fr. Jerry Pokorsky
kněz, morální teolog

ZTROSKOTÁNÍ DRUHÉHO VATIKÁNSKÉHO KONCILU

„S obrácením přicházejí potíže,“ upozorňuje svatý Augustin. Nemělo by nás tedy překvapit, že ten největší veřejný akt sebezpytování církve – a obrácení – Druhý vatikánský koncil, se následně začal potýkat s potížemi, které jako by jej chtěly zmařit téměř okamžitě po jeho zakončení.

Ano, byl to akt obrácení. Připomeňme si úvodní řádky *Lumen gentium*: koncil „má v úmyslu zřetelněji objasnit všem svým věřícím i celému světu svou podstatu a své všeobecné poslání“. Proč? Aby víru bylo možno prožívat bohatěji z vnitřního života, a to personalisticky, nikoli jako pouhou rutinu, přizpůsobením se vnějším konvencím nebo dodržováním zákonů.

Po skončení koncilu se tehdejší krakovský arcibiskup kardinál Karol Wojtyła plně věnoval jeho realizaci, veden otázkou, kterou považoval za klíčovou: „*Ecclesia, quid dicis de te ipsa?*“ (Co o sobě církev vypovídá?)

Je to otázka, která částečně samu sebe zodpovídá, protože nyní o sobě církev zjevně musí říkat, že je církví, která se táže sebe sama. A odpověď, kterou o sobě dává, se také musí stát součástí toho, čím je. Hledíme-li na věc takto, vidíme, jak moc se na projekt koncilu sázelo.

Lumen gentium nám také prozrazuje konečný cíl tohoto procesu obrácení, kterým je jednota v Kristu:

tento posvátný sněm ... má vřelou touhu hlásáním evangelia všemu stvoření osvětit všechny lidi jasem Kristova světla, které září na tváři církve. Církev je totiž v Kristu jakoby svátost neboli znamení a nástroj vnitřního spojení s Bohem a jednoty celého lidstva.

Doufá, že prostřednictvím koncilu by všichni lidé mohli „dosáhnout také plné jednoty v Kristu“.

Církev by pochopitelně nemohla sloužit jako účinné znamení jednoty, kdyby sama jednotu postrádala. Není nutno komentovat dosud nedokončené snahy o jednotu s protestanty nebo do-

Jan Steen: Veselá společnost na terase (cca 1670)

konce s východními církvemi, které probíhají již celá desetiletí. Tento neúspěch je pravděpodobně spíše důsledkem, nikoli samotnou daností. Je to důsledek původní nejednoty, kterou do církve vnesla sexuální revoluce a s ní spojené ideologie.

Humanae vitae pouze znovu opakuje to, co církev učila po staletí v rámci svého řádného magisteria a co předtím v *Casti Conubii* (1930) zdůraznil Pius XI. Její jasnost však postavila biskupy před dilema: stát se „malými“ a zřejmě se vzdát cíle působit ve světě jako celek, nebo zůstat „velkými“, ale vzdát se jednoty.

Na jedné straně se tímto učením řídil již jen zlomek věřících. Pouze tato část by patrně byla otevřena obohacení víry,

které by zahrnovalo zvěst, jež by světu sdělovala smysl církevního učení o otevřenosti vůči potomstvu (čehož autoritativně pro celou církev dosáhla „Teologie těla“ Jana Pavla II.). Církev by pak podle všeho byla redukována na tento zlomek – a jak by tedy mohly být zachovány její rozsáhlé instituce a udrženy její cíle kázat celému světu?

Na druhou stranu, pokud se připustí nějaký nástroj či racionalizace, která by se týkala pouze případu umělé antikoncepce – řekněme subjektivita svědomí, potřeba dialogu, služba utlačovaným, vliv na politiku a důraz na postupy –, jak by potom takovýto nástroj bylo možno omezit pouze na tento jediný případ? Neodcházelo by tím k protestantizaci církve,

k vytvoření katolicismu, z něhož by si každý vybral jen to, co se mu líbí?

Rozvíjení logiky spojující antikoncepci s potraty a okamžitý přívál katolíků, kteří sice jsou „osobně proti“ potratům, ale klidně napomáhají udržovat v provozu potratová zařízení, ukázalo, že nastane ona druhá varianta. A teď se díváme, že jen malá část katolíků věří v reálnou přítomnost.

Řekněme si to na rovinu: církev je ve schizmatu od roku 1968, ne-li déle. Člověk, který je přesvědčen, že potrat je z principu vražda, by měl být ochoten postavit se do vchodu kliniky a bránit vstupu; ten, kdo je pouze „osobně proti“, může být ochoten poslat zásahovou jednotku, aby tohoto člověka zatkla. Pokud se na obou stranách takového rozdělení nacházejí katolíci, je katolická církev ve schizmatu.

Stejně tak katolický otec, který hrdině žíví pět nebo šest dětí, zatímco maminka zůstává v domácnosti, a který si nemůže dovolit církevní školy, jež slouží hlavně antikoncepčním párům s dvo-

jím příjmem – vidí, že žije v jiném světě. A pak musí poslouchat kázání, jež ho nabádají k „preferenční volbě pro chudé“. To by tak hrálo, aby nějaký kněz kázal, že umělá antikoncepce je hřích.

Zatím jsme se nezmínili o všeobecném povolání ke svatosti, dalším základem tématu Druhého vatikánského koncilu – pravděpodobně jeho nejzákladnějším:

Nastal čas, kdy je třeba všem pokřtěným přesvědčivě předložit tuto „vysokou míru“ běžného křesťanského života: tímto směrem musí vést život celého křesťanského společenství a křesťanských rodin.

Toto napsal Jan Pavel II. na počátku nového tisíciletí. Jeho slova jsou zcela výmluvná: jde sice o běžný křesťanský život, ale o jeho „vysokou míru“.

Je koneckonců tak těžké nepodstoupit potrat, nepoužívat antikoncepci? Neukazují snad miliony našich žijících bratrů a sester a pravděpodobně miliardy dalších, kteří žili v minulosti, že nejde o žádné zvláštní zásluhy, ale prostě o „obyčejný křesťanský život“?

A přesto svatost není možná bez zřeknutí se potratů a umělé antikoncepce – stejně jako sexu mimo cudné manželství a sodomie. (1K 6,9–10)

Aspirace Druhého vatikánského koncilu tedy od počátku ztroskotaly v důsledku útoků sexuální revoluce na členy církve. Domnívám se, že posledních několik desetiletí nás poučilo, že prostředky k zachování zdání jednoty – které nyní působí už naprosto zoufale – selhaly.

Má-li být uskutečněna „jednota v Kristu“ pro „celé lidstvo“, bude nutné zvolit nějaký jiný postup.

*Michael Pakaluk
The Catholic Thing
Přeložil Pavel Štíčka*

*Michael Pakaluk, Ph.D.
profesor etiky a člen Papežské akademie sv. Tomáše Akvinského*

dokončení ze str. 3

ztratil radost, kterou prožíval jako výraz plnosti života v Bohu.

Svědék pokoje a naděje

Mezi novými ctihodnými je i Boží služebník Vicente López de Uralde Lazcano, kněz Montfortské Mariiny společnosti, který žil ve Španělsku v letech 1894–1990. Byl to muž modlitby, hluboce spojený s Pánem, učitel, kaplan a zpovědník, kterého si vážili žáci, bývalí žáci, kněží a další věřící z koleje „San Felipe Neri“ v Cádiz, kde působil 62 let. Byl velmi milován studenty, kterým uměl dodat klid a naději, a nikdy nepřerušil svou pedagogickou činnost, a to ani během občanské války, kdy neváhal bránit studenty koleje před okupací milicí a zachraňovat eucharistii. Po odchodu do důchodu se pilně věnoval svátosti smíření, ve zpovědnici trávil až osm hodin denně a stal se duchovním vzorem pro město Cádiz.

Účast na bolestech Kristova utrpení

Tiché a učenlivé povahy, oddaná modlitbě a životu v ústraní, se zvláštní láskou k eucharistii a Panně Marii byla služebnice Boží Maria Margherita Diomira od Vtěleného Slova, rozená Maria Allegri, řeholnice z Kongregace Dobrého pastýře, která prožila krátkou pozemskou existenci v letech 1651–1677 v Toskánsku. Aby odčinila své hříchy, podstupovala pokání a umrtvování. Přes silný odpor svého otce vstoupila nejprve postupně do dvou florentských klášterů. Maria Margherita Diomira byla Bohem obohacena mimořádnými duchovními dary, jako jsou prorocství, vidění, extáze, schopnost radit a účastnit se bolestí Kristova utrpení, dokonce přijala též stigmata. Nechyběla jí období vnitřních muk. Mnoho lidí, včetně šlechticů, kněží a biskupů, k ní přicházelo pro radu a duchovní útěchu. Onemocněla souchotinami, obětovala se Pánu jako oběť lásky a zemřela ve Florencii ve věku pouhých 26 let.

Obětování života a slabosti

Mezi novými ctihodnými je také další žena: laička. Je to služebnice Boží Bertilla Antoniazziiová, která žila pouhých 20 let v letech 1944–1964 v Benátkách. V pouhých devíti letech byla přijata do nemocnice ve Vicenze kvůli těžké dušnosti způsobené revmatickou endokarditidou a nemoc ji provázela tak, že byla upoutána na lůžko: obdařena velkou duchovní silou proto pochopila, že jejím posláním je utěšovat trpící a oběti svého života a nemoci přivádět hříšníky a duše blíže k Bohu. Nikdy se neuzavřela do sebe: navázala přátelské vztahy s lékaři a sestrami a intenzivně si dopisovala s ostatními nemocnými. V naprosté důvěře v Boha v modlitbě si nikdy nestěžovala, dokonce ani v posledních dvou letech svého života strávených na lůžku, kdy se objevily proleženiny, selhání srdce a otok plic. Na pouti do Lurd v roce 1963 neprosil Panu Marii o uzdravení, ale o svatost.

Vatican News

PROČ SE ÉMILE ZOLA TOLIK BÁL PANNY MARIE LURDSKÉ

„Pro ty, kdo věří, není třeba žádného vysvětlení. Pro ty, kdo nevěří, není žádné vysvětlení možné.“

– Franz Werfel, *Píseň o Bernadettě*

„Jak nešťastný musí být život, pro nějž by bylo skutečně nutné, aby takové prosebné výkřiky, takové výkřiky tělesné a mravní ubohosti neustále stoupaly k nebi!“

– Émile Zola, *Lurdy*

Nejsem obdivovatelem Émila Zoly (1840–1902), francouzského spisovatele, který byl znám svým neskrývaným a nespoutaným odporem ke katolické církvi. Byl současníkem svaté Bernadetty Lurdské a měl nespočet příležitostí říci pravdu a poctivě informovat o tom, čeho byl v Lurdech svědkem – místo toho si však zvolil cestu zbabělosti.

Papež Pius IX. vyhlásil 8. prosince 1854 ve své bule *Ineffabilis Deus* dogma o Neposkvrněném početí. O tři roky později, od 11. února 1858, se svaté Bernadettě Soubirousové nedaleko francouzské vesnice Lurdy čtrnáctkrát zjevila Panna Marie.

Tato mariánská zjevení byla posledním hřebíčkem do rakve ateistů a scientistů. Každý ateista chce předložit zázrak pěkně zabalený a převázaný mašlí, který by prokázal tvrzení církve o existenci Boha. Když je mu však nabídnut pádný a nezvratný důkaz, okamžitě změní pravidla hry a jednoduše předstírá, že vlastní sázku neprohrál.

A právě sem se řadí Zola. Kdysi se vydal do Lurd, aby tam provedl průzkum pro svůj rouhačský román se stejnojmenným názvem, v němž se dožaduje sebe-menšího zázraku, o němž by poté poslušně informoval.

Zola se proto, aby dokázal svou pravdu, rozhodl využít osmnáctiletou Marii Lemarchandovou. Ta trpěla současně třemi nevléčitelnými nemocemi: lupusem, plicní tuberkulózou a silnou vředovitostí na noze. Zola popsal dívčinu tvář jako „děsivou pokrivenou masu hmoty a kanoucí krve“.

Dívka se vypravila do posvátné lázně a vyšla z ní zcela vyléčená. Všechny tři její nemoci byly pryč. Šokovaný Zola tiše hleděl na vyléčenou Lemarchandovou.

Lurdy. Foto: © Vojtech Pospisil / Člověk a Vira

Vedle něj stál doktor Prosper Gustave Boissarie, prezident lékařské kanceláře. „Ach, pane Zolo, pohleďte, to je případ, o kterém jste snil!“ Zola, zatrpklý, sklíčený a plný pohrdání, rychle v horkém dusnu odpochoďoval pryč. „Nechci se na ni dívat. Podle mě je stále ošklivá.“

Zola tím však ještě neskončil. Doktor Boissarie ho pak seznámil s Marií Lebranchuovou – další ženou, která umírala na tuberkulózu. I ona vstoupila do lázně a v Zolově přítomnosti se rovněž zázračně uzdravila. Cynický spisovatel odmítl i tento zázrak a řekl doktoru Boissarieovi: „Neuvěřil bych na zázraky, ani kdybych viděl všechny nemocné v Lurdech uzdravené.“

Ve svém románu *Lurdy* z roku 1894 Zola popsal Lebranchuovou (v knize nazývanou „*La Grivotte*“) jako zoufale neurotickou ženu stíženou hysterickými bludy, jejíž „vyléčení“ bylo způsobeno jejím vlastním sebeklamem. Ještě horší je, že Zola líčil, jak tato postava cestou domů zemřela. Ve skutečnosti Lebranchuová žila v naprostém zdraví až do své smrti v roce 1920. Zolovo jednání se na-

zývá *mala fides* – „zlý úmysl“.

Dále nelichotivě vylíčil pilného ošetřujícího lékaře doktora Boissariea pod jménem doktor Bonamy – jako neschopného, vykuleného šarlatána. Proč by tohle všechno rozumný člověk dělal? Odpověď je nasnadě: rozumný člověk by se tak v žádném případě nezachoval.

Ale proč zatemňovat fakta oblakem dokonale fungující iracionální racionalizace?

Františkánský mnich Roger Bacon upozornil na to, že trocha nepochopené vědy může snadno odvést nevzdělané lidi od Boha. Ti, kdo vědu studovali, se však vždy drží nevyhnutelného, neporušitelného a neodvratného závěru, že Bůh existuje.

Předstírání, že katolická církev je zaujatá proti vědě, není nic jiného než příspěvní nevědomých ateistů do otrávené studny, kterou je takzvaná „černá legenda“. Církev nikdy nebyla proti vědě. Ve skutečnosti Koperník (který byl katolickým knězem) odmítl zveřejnit svou heliocentrickou teorii nikoliv kvůli kato-

Autoportrét Emila Zoly (1902). Foto: wikimedia

líkům, které by mohl urazit – jeho dobrý přítel papež Pavel III. ho ve skutečnosti nabádal, aby zveřejnil, co objevil. Koperník se spíše obával, že si rozhněvá lidi

mimo církev, jako byli Luther a Zwingli.

Scientismus je přesvědčení, že pouze věda může vysvětlit pravdu a realitu vesmíru. Toto tvrzení se samo vyvrací, protože věda nemůže scientismus dokázat. Scientismus není vědecký. Vědecká fakta se nestarají o pocity, tím méně o pocity ateistů. Zázraky v Lurdech jsou políčkem uštědřeným ateistickému scientismu. V Lurdech bylo prozatím zaznamenáno 7 000 zázračných uzdravení. Církev s nesmírnou opatrností a za použití nejpřísnějších vědeckých standardů zkoumání prohlásila pouze 69 z nich za vědecky nevysvětlitelné zázraky.

Zola se projevil jako lhář, když přerušoval vědu a historickou skutečnost ve snaze udržet a podpořit svůj chatrný ateismus. Ačkoli chtěl zbavit stvoření jeho Stvořitele, pouze tím odhalil svou

přetvářku. Bez ohledu na lži ateistů je však vesmír až příliš dokonale antropický – to znamená, že byl stvořen tak, aby podporoval život člověka. Bez ohledu na to, jak moc ateisté křičí, se vesmír jeví jako příliš složitý a jemně vyladěný k naší podpoře, a proto nemůže být výsledkem slepého, bezmyšlenkovitého, náhodného procesu. A někdy skutečnost Stvořitele prosvítá skrze veškerou uspořádanost vesmíru v podobě zázraků.

Angelo Stagnaro
National Catholic
Register
Přeložil Pavel Štíčka

Angelo Stagnaro
novinář, spisovatel, františkánský terciář

PAPEŽ BENEDIKT VS. KALKULUJÍCÍ ELITY

Nedávno zesnulý papež vedl statečný a osamělý boj proti tyranii nicoty.

Když papež Benedikt XVI. navštívil v roce 2010 Velkou Británii, vyvolala jeho návštěva zuřivou reakci populárních bezbožníků. Naparující se chlapáctví racionalisté z řad nových ateistů nemohli uvěřit, že tomuto „kontroverznímu“ papeži byla prokázána taková pocta, že mohl vykonat státní návštěvu. Richard Dawkins, Philip Pullman, Stewart Lee a další psali do *Guardianu* – kam také jinak – a trvali na tom, že „papeži Ratzingerovi“ by se nemělo dostat „pocty vykonat státní návštěvu“. Ano, skutečně použili jeho rodné jméno Joseph Ratzinger, a nikoli jeho papežské jméno. Tak přízemně jednali. Tak urážlivě se rozhodli chovat k představiteli víry, k níž se hlásí více než miliarda lidí.

V centru Londýna se konala demonstrace nazvaná „Protest proti papeži“. Richard Dawkins sdělil desetitisícovému davu ostantativně projevujícímu svou nevěru, že Benedikt XVI. je „nepřitelem lidstva“. Lidé mávali balónky z kondomů, rozduření Benediktovým naprosto nepřekvapivým nesouhlasem s antikoncepcí – vždýt to byl papež, propánajána. Jiní mávali transparenty, na kterých byl

označen za „bigotního“ a „homofoba“. Objevily se i duhové vlajky. A kam až oko dohlédlo, všude byli hlasitě se projevující ateisté. Vzpomínáte si na ty lidi z podivných válek proti Bohu konaných okolo roku 2000 – plně oddaných Dawkinsovi; vždycy se vytasí s nějakým citátem Hitchense (Christophera, ne Petera); nikdy jim netrvá déle než tři minuty, aby nějaké nebohé duši sdělili: „Jsem ateista, víte?“ Tito okázalí racionalisté lemovali ulice, aby dali do kontrastu svou oddanost rozumu s „krutými a škodlivými“ dogmaty Benediktova zpátečnického náboženství.

Byla to náramně nenávistná záležitost, důkaz netolerance, která se skrývá v tomto sekularismu na steroidech, jenž byl v polovině nultých let 21. století tak populární. V této frašce, kdy byl Benedikt tak ostudně napadán, se však zároveň projevila obrovská ironie. Protože tento muž, kterého tak rádi nenáviděli, „papež Ratzinger“, jak ho ponižujícím způsobem oslovovali, byl ve skutečnosti mnohem horlivějším obhájcem rozumu než oni. Byl také důslednějším studentem osvícenství. A udělal mnohem víc, než

oni kdy dokážou, pro zastavení skutečné hrozby pro pravdu v 21. století – nikoli náboženství, ale „diktatury relativismu“, jak ji Benedikt nazýval. V Benediktově statečném, často osamělém boji proti dnešní tyranii nicoty bylo více humanismu než v naduté zuřivosti nových ateistů vůči náboženství.

Benedikt XVI., neboli emeritní papež, jak se mu začalo říkat, když se v roce 2013 překvapivě vzdal papežského úřadu, dnes zemřel. Bylo mu 95 let. Byl to velmi intelektuální papež. Jeho prvním kostelem bylo akademické prostředí. Na kněze byl vysvěcen v roce 1951 ve Freisingu v jižním Německu, ale mnohem více času trávil vyučováním na univerzitách než kázáním v kostelech. V 31 letech se stal profesorem teologie. Jeho hvězda jako teologa v šedesátých a sedmdesátých letech stále stoupala. V roce 1977 vzbudilo velký údiv, když ho papež Pavel VI. jmenoval arcibiskupem mnichovským a freisingkým: normálně by byl pro takový úřad vybrán zkušený kněz, nikoli univerzitní intelektuál. Později odešel do Říma, kde se stal prefektem Kongregace

pro nauku víry, pravděpodobně nejdůležitější instituce římského katolicismu, která má za úkol chránit církev před herézemi. Tam dále ostřil svůj intelektuální meč. Papežem se stal v roce 2005 a v roce 2013 odstoupil – jako první papež po 600 letech.

V nultých letech 21. století, před svým pontifikátem i během něj, zaměřil Benedikt svou brilantní mysl na boj s morálním relativismem. Relativismus, v němž se samotný „pojem pravdy stal podezřelým“, považoval za velkou metlu naší doby. Brojil proti „masivní přítomnosti relativismu v naší společnosti a kultuře, který neuznává nic za definitivní a jako konečné kritérium ponechává pouze vlastní já a jeho touhy“. Řekl, že demontáž pravdy, a dokonce i samotné reality (svědectvím je válka transgendersmu proti biologii) kulturními elitami se sice tváří jako „svoboda“, ale ve skutečnosti má vážné atomizující a autoritářské důsledky. Postmoderní útok na pravdu je podle něj veden pod „zdaním svobody“, ale „stává se vězením pro každého, protože odděluje lidi od sebe navzájem a uzavírá každého do jeho vlastního ega“.

V krátkosti řečeno, bez jakéhokoli pojmu univerzální pravdy, bez společenských norem, podle nichž bychom se mohli definovat (nebo proti nimž bychom se mohli vymezovat), nám zůstává jen jednotlivec, který si hraje ve svém vlastním vězení identity. „Velká část současných filozofií... tvrdí, že člověk není schopen pravdy“, řekl Benedikt. „Ale v takovém případě by člověk nebyl schopen ani etických hodnot. Neměl by žádná měřítka. Musel by pouze zvažovat, jak si věci rozumně uspořádat...“ Relativismus znamená nechat se „zmítat sem a tam, unášet každým doktrinálním větrem“, řekl. V takovémto bodě se právě nacházíme. Pochod morálního relativismu nevytvořil svobodnější a spokojenější společnost, ale společnost neklidnou a nejistou. Post-pravda, post-realita, dokonce post-biologie, jednotlivec není osvobozen, ale ztracen, ponechán zcela o samotě, aby si „věci sám rozumně uspořádal“.

Asi nejdůležitějším Benediktovým postřehem bylo to, že tato diktatura relativismu představuje negaci osvícenství. Příliš mnoho pravičáků a „tradičních

Foto: © Mazur//www.thepapalvisit.org.uk

katolíků“ – mladých influencerů, kteří se před uvědomělostí hnutí woke uchylují do kadidlem vykouřeného bezpečného prostoru katolické církve – svádí každou špatnost na osvícenství. Technokracie, scientismus, pseudoracionální dekonstrukce jazyka a reality – to vše je zjevně logickým důsledkem obrovské pošetilosti člověka, který uvěřil, že dokáže ovládnout přírodu a utvářet budoucnost.

Benedikt však věděl své. To, čeho jsme svědky, je „radikální odtržení osvícenské filozofie od jejích kořenů“, prohlásil. Moderní racionalisté nám říkají, že „člověk v hloubi duše nemá žádnou svobodu“, a také že si „nesmí myslet, že je něco víc než všechny ostatní živé bytosti“, poznamenal Benedikt. To je podle něj důkazem, že ti, kdo se vydávají za současné strážce osvícenského myšlení, se ve skutečnosti „odřízli od kořenů historické paměti lidstva“. Osvícenští myslitelé skutečně věřili, že člověk je vyšší než zvířata. Věřili, že člověk je schopen svobody. Dnešní údajní racionalisté jednají „v naprostém rozporu s východiský [osvícenského myšlení]“, řekl Benedikt.

Nemělo by nás překvapit, že Benedikt měl hlubší a přesnější povědomí o osvícenství než mnozí nekultivovaní racionalisté z řad nových ateistů. Byl totiž kritickým badatelem v oblasti osvícenského myšlení, jak nastínil Maurice Agbaw-Ebai ve své vynikající studii o Benediktovi vydané v loňském roce: *Light of*

Reason, Light of Faith: Joseph Ratzinger and the German Enlightenment. Agbaw-Ebai tvrdí, že Benediktova teologie byla prosycena racionalitou, což vypovídá o jeho desítky let trvající spolupráci s osvícenskými mysliteli.

Benedikt skutečně zastával názor, že křesťanství je „náboženstvím odpovídajícím rozumu“. Velmi správně tvrdil, že osvícenství vyrostlo z tradic a napětí v samotném křesťanství – „osvícenství má křesťanský původ“, říkal. Jedním z jeho nejpozoruhodnějších výroků bylo tvrzení, že osvícenství „navrátilo rozumu jeho vlastní hlas“. To znamená, že převzalo pojetí rozumu z křesťanství a vyjádřilo je hlasem samotného rozumu. Benedikt by mi za to nepoděkoval, ale podle mě tím připomněl Karla Marxe, který prohlásil, že náboženství je „slunce, které se točí kolem člověka, dokud se člověk nepohybuje kolem sebe“.

Benedikt se tedy nestavěl proti rozumu, jak by nás jeho mizerně sečtělí kritici chtěli přesvědčit, ale proti tomu, co označoval za „čistě funkcionální racionalitu“. Nebo scientismus, jak to nazývají jiní: moderní krédo přístupu založeného na důkazech, který vše posuzuje spíše na základě experimentu než na základě morálky. Náš svět je „světem založeným na kalkulaci“, posteskl si Benedikt. „Je to kalkulace důsledků, která určuje, co musí nebo nesmí být považováno za morální. A tak kategorie dobra... mizí. Nic

Foto: © Mazur/www.thepapalvisit.org.uk

není dobré nebo špatné samo o sobě, vše závisí na důsledcích, které nám jednání umožňuje předvídat.

S tímto kultem kalkulace se dnes setkáváme všude. Průmysl a ekonomický růst se neposuzují podle toho, zda pro nás budou dobré, ale prostřednictvím pseudovědeckého výpočtu jejich dopadu na planetu. Stejně tak je lidská činnost měřena a kritizována na základě výpočtu uhlíkové stopy, kterou údajně zanechává. Rodičovství bylo redukováno z morálního úsilí na vědecké – pokud nechcete, aby vaše děti byly zkažené, musíte se nyní řídit výpočty odborníků na výchovu. Benedikt měl pravdu o našem světě kalkulací – odsouvá otázky morálky, pravdy a svobody a upřednostňuje pouze to, co kalkulující třídy považují za málo rizikové z hlediska následků. Když za nás všechno vymýšlí kalkulující elita, trpí tím svoboda, řekl Benedikt – neboť „naše svoboda a důstojnost nemůže pocházet... z technických systémů řízení, ale může pramenit pouze z mravní síly člověka“.

Benediktovi šlo především o obhajobu jedinečnosti člověka proti tvrzení „funkcionálních racionalistů“, že člověk je v podstatě jen chytré zvíře. Proto tak důrazně argumentoval proti přesvědčení kalkulujících tříd, že „člověk si nesmí myslet, že je něco víc než všechny ostatní živé bytosti“. Kdyby to řekl dnes, byl by označen za speciesistu – jak jen se opovažujete předpokládat, že znečišťující, kořistnické lidstvo je nadřazené, důleži-

tější než zvířata na planetě Zemi? Jeden z mých nejoblíbenějších Benediktových výroků zazněl při jeho inaugurační papežské mši v dubnu 2005. „Nejsme nějaký náhodný a bezvýznamný produkt evoluce. Každý z nás je výsledkem Boží myšlenky. Každý z nás je chtěný, každý z nás je milovaný, každý z nás je potřebný,“ prohlásil.

Ne, nesdílím Benediktovu víru v Boha. Jsem ateista. Ale Benediktova agitace proti myšlence, že lidstvo je výsledkem pouhé evoluce, byla nesmírně důležitá. Klíčovou součástí dnešního funkcionálního racionalismu je evoluční psychologie, věda, kterou si obzvláště oblíbili dawkinsovcí a takzvaná intelektuální temná síť. Její přívrženci tvrdí, že prakticky vše, co si lidé myslí a dělají, lze vysvětlit evolučními procesy, jako bychom byli k nerozeznání od těch opic, které jako první slezly ze stromů; jako bychom byli puzeni ke kmenové příslušnosti, válčení a sexu vlastnostmi, které do nás vtiskl ustavičný vývoj přírody. I to vytlačuje onen drobný problém morálky, onen drobný problém s tím, že jsme se povznegli nad svou přirozenost a nyní jsme – řečeno Benediktovými slovy – skutečně „víc než všechny ostatní živé bytosti“. Jsme schopni volby, jsme schopni dobra. Dobro – vím, že je to strašlivě staromódní pojem.

To je důvod, proč měly války proti Bohu v nulových letech 21. století význam. Potvrdily, že antihumanismus je

skutečným motorem moderního „rationalismu“. V minulosti se velký střet mezi humanisty a náboženský věřícími týkal otázky, jak kdo vysvětlí zázrak lidství. Je naše výjimečnost darem od Boha, nebo je vrozenou součástí naší existence jakožto kulturních bytostí, které mají nejvyšší schopnost myšlení? „Člověk... hledal ve fantastické realitě nebe nadlidskou bytost a nenašel tam nic než odraz sebe sama,“ napsal humanista Marx. Naproti tomu noví ateisté v novověku považovali člověka za o něco málo víc než hvězdný prach, za nešťastnou náhodu evoluce, za inteligentní opici. Jak řekl Hitchens o údajně zhoubném vlivu náboženství na společnost: „Co jiného se dalo očekávat od toho, co vytvořili blízcí bratraci šimpanzů?“.

„Co dělá člověka úžasným?“ dohadovali se v minulosti humanisté a teologové. „Proč je člověk tak mizerný?“ ptají se racionalisté 21. století. Proti jejich technokracii, misantropii a evolučnímu fatalismu Benedikt pronesl britský výrok: člověk je výjimečný, člověk je dobrý. A například já, ač ateistický humanista, jsem našel v rozumu, kterého se zastával tento římský papež, více důvodů k radosti, než se mi podařilo najít v malicherné antireligiozitě vzdělaných sekularistů. Vůbec mě nepřekvapuje, že někteří z velkých „rationalistů“ válek proti Bohu – Philip Pullman, Stephen Fry – nyní propadli kultu genderfluidity, náboženství, které je neskonale vyšinutější než kterékoli z velkých světových náboženství. Tato proradnost racionalistů potvrzuje, že jejich vodítkem nebyl humanistický rozum, ale pouhé nepřátelství vůči náboženství, zejména katolickému. Chcete-li pochopit rozum, pravdu a to, proč jsou tak zásadní pro lidskou výjimečnost, nečtěte Frye, ale Benedikta. Odpočívajte v pokoji, Vaše Svatosti.

Brendan O'Neill
Spiked
Přeložil Pavel Štíčka

Brendan O'Neill
novinář

GIORGIA MELONIOVÁ: „JSME DĚDICI SVATÉHO BENEDIKTA“

Od 21. října má Itálie novou vládu: nejlepší možnou vládu v nejhorším historickém okamžiku od vzniku Italské republiky v roce 1946. Co to znamená nejlepší možná vláda? Vzhledem k tomu, politika je uměním možného, ti, kdo vládnou, nemohou sestavit ideální vládu, ale pouze takovou, jakou umožňuje realita. Giorgia Meloniová musela brát v úvahu mezinárodní a evropský kontext, který naší zemi ponechává jen velmi omezenou autonomii, protože národní státy byly po Maastrichtu zbaveny velké části své suverenity.

Premiérka musí rovněž počítat s mediální palebnou silou tzv. mocností a s hybnou silou uvnitř středopravé koalice složené z různých politických osobností. Jako každý člověk v politice může dělat to, co je konkrétně možné, a přitom neopustit několik základních principů, kterými se řídí. A tato vláda se zdá být nejlepší z těch možných, protože je to první pravcová a konzervativní vláda Italské republiky od jejího vzniku.

Silvio Berlusconi, který má velkou zásluhu na tom, že v roce 1994 zastavil vzestup komunismu v Itálii, byl a je liberálem v evropském slova smyslu, ale vždy se považoval spíše za muže středu než za konzervativce.

Giorgia Meloniová je ženou pravice, v roce 2020 se stala předsedkyní Evropských konzervativců, skupiny, jejímiž úhelnými kameny jsou obrana suverenity národních států, kontrola nelegální imigrace, ochrana před svévolným a represivním zdaňováním, odmítání ideologií, jako je například ta genderová. Do tohoto uskupení patří i strana Právo a spravedlnost (PiS), která vládne v Polsku. A vše vede k domněnce, že Giorgia Meloniová bude z hlediska mezinárodní politiky následovat spíše přístup polského premiéra Mateusza Morawieckého než maďarského premiéra Viktora Orbána. „Nepodlehne Putinovu vydírání,“ řekla v projevu 25. října, kterým si vysloužila potlesk a získala důvěru v Poslanecké sněmovně.

Ve svém prvním projevu ve funkci

premiérky Giorgia Meloniová odsoudila nacismus, fašismus a rasové zákony a představila vizi společnosti založené na hodnotách západní a evropské tradice: „Jsme dědici svatého Benedikta, Itala, hlavního patrona celé Evropy.“

V centru platformy/manifestu Giorgie Meloniové jsou podniky a rodiny. Podnikatelům se dostane větší pomoci prostřednictvím snížení daní a podpory investic zaměřených na hospodářský rozvoj země.

Rodina podle ní představuje „jádro naší společnosti, kolébku citů a místo, kde se utváří identita každého z nás. Proto ji hodláme podporovat a chránit a současně podporovat porodnost, která byla v roce 2021 nejnižší od sjednocení Itálie, abychom zastavili toto zpomalování populačního růstu.“ Pokud jde o přistěhovalectví, uvedla, že vláda chce zastavit ilegální imigraci a přerušit řetězec obchodování s lidmi ve Středozezemní moři. Ohledně problematiky životního prostředí prohlásila, že „nikdo není přesvědčenějším ekologem než konzervativci, ale od jistého ideologického environmentalismu se lišíme tím, že chceme bránit přírodu, v níž žije člověk“.

Giorgia Meloniová citovala větu Rogera Scrutona, „jednoho z největších evropských konzervativních myslitelů“, podle něhož je „ekologie nejnázornějším příkladem spojení těch, kteří jsou zde, s těmi, kteří zde byli, a s těmi, kteří přijdou po nás“. „Ochrana našeho přírodního dědictví,“ dodala, „pro nás není o nic menší povinností než ochrana našeho kulturního dědictví, tradic a duchovnosti, které jsme zdědili po našich otcích, abychom je mohli předat našim dětem.“

Nová italská premiérka svůj projev zakončila těmito slovy:

Den, kdy naše vláda složila přísahu před hlavou státu, byl liturgickou památkou Jana Pavla II., papeže, státníka a svěťce, kterého jsem měla tu čest osobně poznat. Naučil mě něčemu zásadnímu, čeho jsem si vždycky vážila. Svoboda, říkával, „nespočívá v tom, že si děláme, co se nám líbí, ale

v tom, že máme právo dělat to, co se dělat musí“. Vždycky jsem byla svobodný člověk, vždycky budu svobodný člověk, a proto hodlám dělat přesně to, co musím udělat.

Tato vláda však čelí dramatické situaci. Itálie a Západ jsou od 24. února 2022 ve válce. Ve válce hybridní, avšak skutečné, která ještě nedosáhla svého vrcholu a která by mohla mít vážné důsledky nejen na vojenském poli, ale i uvnitř jednotlivých států, ohrozit sociální strukturu, jež zajišťuje jejich přežití, a spustit řadu protestů, dokonce i násilí. Ale kořeny politické a ekonomické katastrofy, která hrozí Evropě v důsledku ruské invaze na Ukrajinu, sahají hlouběji než jen ke geopolitickým problémům. Vyrůstají z toho, že Západ opustil přirozený a křesťanský řád. Zdá se, že válečný požár je pouze nejnovějším vyústěním historického procesu, který má kulturní a morální kořeny.

Nutno říci, že bez mimořádné Boží pomoci se změna kurzu jeví jako lidsky nemožná. Těto pomoci se lze doprošovat v modlitbě, která nám umožňuje získat milost řídit se přirozeným zákonem.

Posláním církve a Kristova náměška na zemi je toto a nic jiného: připomínat spásné pravdy, které svět ignoruje nebo jimi pohrdá. Připomeňme si slova svatého Alfonse Maria z Liguori, který řekl, že „kdo se modlí, je spasen, kdo se nemodlí, je zatracen“. Stojí za to zopakovat, že když se národ vrátí k přirozenému a křesťanskému řádu, znovu povstane. Když se od něj odvrátí, skočí rovnýma nohama do chaosu. To je zásadní křižovatka, před níž stojí nová italská vláda, které přeje jen to nejlepší a ujišťujeme ji o našich modlitbách.

Prof. Roberto de Mattei historik

Roberto de Mattei
The Catholic Thing
Přeložil Pavel Štíčka

ZEMĚ A VESMÍR

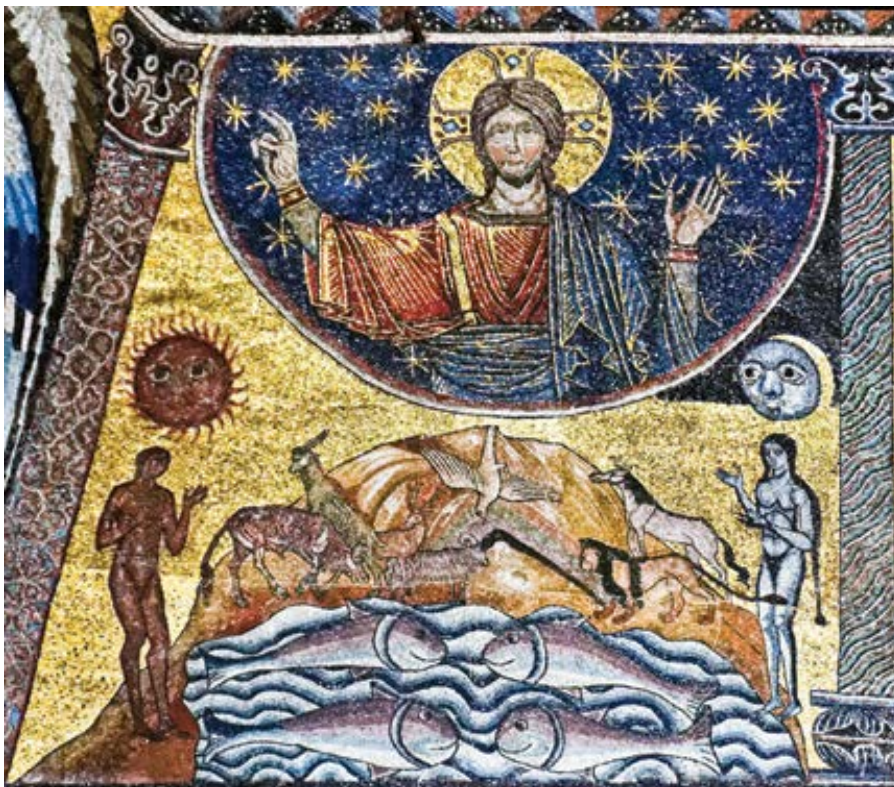
Její velikost a význam v nekonečném kosmu

Naše planeta, náš domov ve kterém žijeme, je jen nepatrným bodem ve stvořených vesmírných prostorách o kterých si nejsme schopni učinit smysluplnou představu. Ve srovnání s jinými obrovskými tělesy, jejich pohyby a vzdálenostmi jsme opravdu nepatrní a činností Země jsou jiná tělesa jen málo ovlivňována. Jsme skoro nic ve všem tom vesmírném dění! Zastavme se ale u toho výrazu „skoro nic“! Ve skutečnosti i to „skoro nic“ má někdy také svůj význam. V tomto případě ale veliký, kolosální.

Země je ve skutečnosti veliká, vznešená a krásná i v tom nekonečném prostoru a nemohou se jí rovnat žádná vesmírná tělesa. Kosmonauté kteří ji viděli z oběžné dráhy, nebo i z Měsíce, byli vždy plni úžasu nad scenériemi, které se jim naskytovaly. Na nich všemohoucí Bůh ukázal to, co bychom si ani v nejbujnější fantasii nedokázali představit. Je to náš pozemský domov se všemi nejsložitějšími formami života v čele s člověkem a jeho nesmrtelnou duší, která je Božím obrazem. K tomu Bůh stvořil anděly, aby jemu a člověku sloužili a současně nebe, které je jeho sídlem a je největší odměnou za vykonané služby jak pro anděly, tak i pro člověka.

Naši planetu, Zemi, můžeme proto snad též nazvat i středem vesmíru, protože hlavně na ní Bůh soustředil ve svém Stvořitelském úsilí svou lásku vrcholící stvořením člověka jako muže a ženy, vše v naprosté dokonalosti a vyváženosti. Všechno to bylo určeno ke službě člověku, k podrobení, užívání a poznávání světa v rámci Božích intencí a spolupráce s ním.

Pochybením a hříchem prvních lidí Adama a Evy, rafinovaně svedených, byla tato harmonie porušena a člověk na to těžce doplatil. Bůh ale slíbil Spasitele, který skrze svoji mučednickou smrti na kříži s následným slavným Zmrtvýchvstáním dal Bohu plně zadostiučinění za urážky jemu učiněné. Tato výlučnost se uskutečnila jen na naší Zemi, kde má každý možnost se na tomto Božím mi-

Baptisterium sv. Jana Křtitele ve Florencii: Scéna z Genesis – stvoření světa (13. st.)

losrdenství dále podílet svým způsobem v rámci Božích intencí.

Jen planeta Země má tu výsadu, že z ní pochází dle těla Boží Syn a proto jsou marné veškeré snahy vědců hledající nějaký další inteligentní život na jiných planetách. Snad nějaké primitivní diskutabilní zárodky života lze nalézt v hlubinách vesmíru, což ale neznamená, že by člověk s patřičnou úctou nemohl v těchto gigantických prostorách rozvíjet svoje vědomosti poznáváním dalších vesmírných objektů a jejich zákonitostí. Jen ale naši planetu Zemi s nejdokonalejšími formami života jím stvořenými má však ve zvláštní patrnosti všemohoucí Bůh a jen zde život dle jeho zákonů takto probíhá a nikdy jinak. Jsou také marné snahy mnohých v tomto světě tyto zákony měnit dle svého rozumu, nemravného života a pyšného sebevědomí. On má všechno v rukou, je přece všemohoucí

a jen z jeho dopuštění jsou možné tyto snahy, aby se tak později více projevila čest a sláva Boží.

Vždy odměňuje a trestá dle své vůle, ale s konečnou platností bude pak v závěru dějin soudit již jen jeho Syn, Ježíš Kristus!

Ty mocný, silný, veliký, Vladaři věčnosti! Ty který svítíš do temnot na cestu ke ctnosti. Buď veleben, buď veleben, buď veleben.

Ty jehož moudrost vesmíru dala své zákony a chceš by člověk postupně zvedal jim záclony. Buď veleben, buď veleben, buď veleben.

Ty který odíváš korunku květovou a v rovnováze držíš soustavu světovou. Buď veleben, buď veleben, buď veleben!

Vladimír Křikava
ministrant senior v chrámu sv. Jakuba,
Praha-Zbraslav

SVATÝ MICHAELI ARCHANDĚLI, BRAŇ NÁS...

20. ledna vyšla sbírka asi desítky textů – teologických úvah Benedikta XVI., z nichž některé dosud nebyly publikovány, o kněžském celibátu, tzv. islámsko-křesťanském dialogu či netoleranci vůči katolickému náboženství. Většina byla napsána kolem roku 2018, poslední v roce 2022. Kniha nese název *Che cos'è il cristianesimo. Quasi un testamento spirituale* (volně přeloženo: *Co je křesťanství. Téměř duchovní testament*). Před čtyřmi lety pověřil papež Benedikt vydáním svých posledních spisů jednoho ze svých blízkých přátel, italského teologa Elia Guerriera, ředitele časopisu *Communio*. Guerriero prozradil Benediktovu podmínku, že kniha může být vydána až po jeho smrti. „Pokud jde o mě, nechci už ve svém životě nic zveřejňovat. Zuřivost kruhů proti mně v Německu je tak silná, že každé mé slovo okamžitě vyvolá vražedné reakce. Chci ušetřit sebe i křesťanství,“ cituje nakladatelství autora. Splnilo se i další přání německého papeže, aby první vydání vyšlo v italštině. Benedikt XVI. ve své předmluvě napsané 1. května 2022 popisuje, jak byl vyčerpaný, když v roce 2013 rezignoval na Petrův stolec. Přiznal, že v teologické práci pomalu pokračoval až po zvolení Františka.

Jedna nejmenovaná farnost v USA doporučuje věřícím nepřijímat svaté přijímání na kolenou. To by nás asi ještě tak moc neznepokojilo, ale když se dozvíme důvod, údiv nebere konce. Během pandemie Covid-19 bylo církvím v mnoha zemích po celém světě přímo nařizováno, aby svaté přijímání bylo podáváno zásadně tzv. na ruku. Mělo být bezpečnější a hygieničtější, bylo to prostě jedno z opatření v době, kdy si skoro nikdo moc nevěděl rady. Tomu se dá při troše dobré vůle snad i rozumět, ačko-

Mše svatá a modlitba za vlast s korunovačními klenoty a lebkou svatého Václava, Praha 22. ledna 2023. Foto: Jana Havlova / Člověk a Vira

liv... no, pojďme dál k této kuriozitě. V této kalifornské farnosti se nyní věřícím doporučuje, aby nepřijímali svaté přijímání na kolenou, a to z bezpečnostních důvodů.

Farář povzbudil věřící k přijímání vestoje a říká: „Chce-li někdo přijmout Tělo Páně na kolenou, musí předem učinit prohlášení, že se vzdává práva požadovat náhradu, pokud by například upadl a něco se mu stalo.“ Zveřejněné informace farnosti uváděly, že v minulosti došlo k bližší nespecifikovaným nehodám; v kostele nejsou sloupky ani klekátka, proto se doporučuje zdržet se klekání. „Každý, kdo klečí“, jak vysvětlil správce farnosti, „tak musí učinit na vlastní nebezpečí“.

Dvaatřicetiletý zloděj Carlos Alonso chtěl vyloupit kostel sv. Krista Krále v centru města Monterrey v Mexiku, ale

místo očekávané kořisti si z chrámu odnesl vážné zranění krku. Jak se to stalo? Zloděj pod vlivem alkoholu (v médiích se uvádí, že byl podle médií i pod vlivem drog) se 14. ledna za svítání vloupal do kostela, přešel plot a rozbil skleněné dveře. Když našel místo, kde se nacházely náboženské obrazy, rozhodl se ukrást sochu sv. Michaela archanděla. Když se chystal s kořistí uprchnout, zakopl a meč sochy mu vážně poranil krk. Krvavého zloděje si v bráně kostela všimli náhodní kolemjdoucí a přivolali lékařskou pomoc. Alonso byl hospitalizován s vážným zraněním. Až se uzdraví, bude se muset z trestného činu zodpovídat soudu. Postava sv. Michaela archanděla zůstala nedotčena. Svatý Michaeli Archanděli, braň nás...

-zd-